

TOMÁŠ XAVERIUS LAŠTOVKA

Tomáš Xaverius Laštovka, také uváděný jako Laštuvka, se narodil 6. března 1688 v Hlučíně a zemřel v roce 1746 nebo 1747 v Brně. Patří vedle svého rodáka Bohumíra Hynka Josefa Bílovského ke generaci horlivých barokních kazatelů působících na přelomu 17. a 18. století.

Po teologických studiích působil na několika místech. Od roku 1720 jako farář v Radíkově a od roku 1726 byl farářem a děkanem s titulem notář apoštolské stolice v Uherském Hradišti. Zemřel v Brně v roce 1747.

Po jeho smrti vyšlo tiskem v Trnavě v roce 1748 jediné jeho původní české dílo *Čtvrtý článek víry katolické*. Toto dílo bylo nesprávně považováno za překlad díla belgického jezuita Wiliama Stanyhursta (1601–1663). Že nejde o pouhý překlad, ale o originální dílo, zjistil teolog a vědec Josef Vašica.

Jde o dvanáctidílný cyklus kázání, každý o sedmi kázáních na všechny čtvrtky v postní době. Laštůvkům sloh vyniká typickými barokními znaky, které částečně připomínají Bílovského. Řada míst nám předkládá charakteristiku doby.

Pro Laštovku je typické sociální cítění a horlivé vlastenectví. Stojí nekompromisně na straně těch, kdo trpí, nebojí se ostře kritizovat panstvo a jeho rozmařilost. Vyniká tu Laštovkův důraz na rovnost všech lidí před Bohem.

Josef Vašica připisuje Laštovkovi také autorství latinského právníckého spisu *De iure et iustitia* z roku 1713. Tento spis svým obsahem i formou patří mezi přední literární díla českého baroka. Laštovka si byl vědom svého poslání mezi chudými, kteří představovali hlavní část jeho posluchačstva.

Jeho čtvrtý článek víry katolické vychází na konci 40. let 18. století, tedy v době útoku na rakouské dědictví po nástupu Marie Terezie na habsburský trůn (1740). bavorský kurfiřt Karel Albert se prohlásil za českého krále, a to vzbudilo mezi chudým lidem naděje na zmírnění roboty a zlepšení sociální situace. Tato atmosféra se dokonale odráží v Laštovkových kázáních, které tak podávají obraz bídy venkovského poddaného lidu.